

Politiek en Staatsinrichting:

Bondsraad

Centrale regering

De Bondsraad is de vertegenwoordiging van de zestien Duitse deelstaten in het Duitse politieke stelsel. Samen met de Bondsdag vormt ze het Duitse parlement. De Bondsraad telt in totaal 69 leden. Afhankelijk van het aantal inwoners heeft elke deelstaat drie tot zes zetels.

De Duitse Bondsraad is enigszins te vergelijken met de Nederlandse Eerste Kamer. Het grote verschil met de Nederlandse Eerste Kamer is het federale karakter van de Bondsraad. In Duitsland hebben de deelstaten een eigen regering en voeren op veel terreinen eigen beleid. De zestien deelstaatregeringen hebben daarnaast via de Bondsraad een stem in de nationale politiek van Duitsland. De macht van de deelstaten in het Duitse politieke stelsel is vastgelegd in de grondwet van 1949, die was ontworpen als waarborg tegen een te machtige centrale regering om een herhaling van het nazi-verleden te voorkomen.

De Bondsraad besluit over wetten en regelgeving nadat die door de Bondsdag zijn goedgekeurd. Ze moet daarbij tegelijkertijd de belangen van de deelstaten behartigen als het landsbelang in het oog houden. Daarnaast mag de Bondsraad zelf wetsvoorstellen indienen.

Afhankelijk van het inwoneraantal heeft een deelstaat 3, 4, 5 of 6 stemmen in de Bondsraad. De Bondsraadleden zijn ministers van de deelstaatregeringen. De deelstaatoppositie heeft er dus geen stem in. Welke ministers zitting hebben in de Bondsraad besluiten de deelstaatregeringen zelf.

Voor de goedkeuring van de meeste wetgeving is een absolute meerderheid van 35 stemmen nodig. In sommige gevallen is een tweederde meerderheid van 46 stemmen verplicht.

De samenstelling van de Bondsraad is afhankelijk van de partijen die in de deelstaten regeren. Als in een deelstaat na regionale verkiezingen nieuwe partijen aan de macht komen, kunnen de politieke verhoudingen in de Bondsraad veranderen. Zo kan de Bondsregering een meerderheid in de Bondsraad hebben, maar die tijdens haar regeerperiode verliezen als in de deelstaten andere partijen gaan regeren. Op die manier hebben deelstaatverkiezingen invloed op de

landelijke politiek.

In Nedersaksen verloor de deelstaatregering van CDU en FDP bijvoorbeeld in januari 2013 de verkiezingen, waarna SPD en Groenen er aan de macht kwamen. Daarmee kregen deze partijen, die op landelijk regeringsniveau de oppositie vormen, voor het eerst sinds 1998 de meerderheid in de Bondsraad. Dat maakte regeren voor Merkels kabinet van CDU/CSU en FDP moeilijker, omdat de oppositie nu in de Bondsraad wetgeving kon blokkeren. SPD en Groenen dienden bovendien, direct nadat ze in Nedersaksen aan de macht waren gekomen, via de Bondsraad een eigen wetsvoorstel in voor de invoering van een algemeen wettelijk minimumloon, waar CDU en FDP tegen waren.

De Bondsraad zetelt in Berlijn, in de Leipziger Strasse.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/172/bondsraad>